

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

1. คำถามการวิจัย

ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

3. เป้าหมาย

เพื่อทราบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 168 คน

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

6. เครื่องมือ

แบบสอบถาม

7. วิธีการดำเนินการ

7.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร และแบบการสร้างแบบสอบถาม

7.2 สร้างกรอบแนวคิด เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 ด้าน คือ 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความ เป็นปัจเจกบุคคล

7.3 สร้างเครื่องมือ ผู้วิจัย ได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง เครื่องมือและได้ดำเนินการดังนี้

7.3.1 แบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

7.4 วิธีการสร้างเครื่องมือ

7.4.1 จัดทำร่างแบบสอบถามและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความ ถูกต้อง

7.4.2 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

7.4.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ของเนื้อหา การใช้ภาษา ความสอดคล้องของประเด็นกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1) นายกาญจรงค์ สุริยวงศ์ วุฒิการศึกษา กศ.ม (การบริหารการศึกษา) ข้าราชการบำนาญ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร

2) ดร.สุรศักดิ์ รักขพันธ์ วุฒิการศึกษา ค.ค. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

3) ดร.ยุภาติ ปณะราช วุฒิการศึกษา วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์) อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

7.4.4 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

7.4.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

7.4.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 15 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน แยกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 15 คนและครูผู้สอนจำนวน 15 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัท (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

7.4.7 จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

7.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

7.5.1 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือนำจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ส่งให้ประชากรด้วยตนเอง

7.5.2 เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากประชากรด้วยวิธีการเก็บด้วยตนเอง

7.5.3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์แปลผล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมกับคำบรรยายประกอบ
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) นำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อใช้ในการแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 100) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50 หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50 หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50 หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

1. คำถามการวิจัย

ข้อเสนอในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อทราบข้อเสนอในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

3. เป้าหมาย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่สูงขึ้น

4. กลุ่มเป้าหมาย

ได้แก่ ผู้อำนวยการในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มากด้วยประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียนมากกว่า 5 ปี จึงได้มีความสนใจที่ทำการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน ดังนี้

4.1 ดร.ชัยรัตน์ หลาวัชระกุล	ผู้อำนวยการ โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร
4.2 ดร.สมนึก กำแพงศิริชัย	ผู้อำนวยการ โรงเรียนหินโงมพิทยาคม
4.3 ดร.นภดล ผดุงศิริ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมพลโพธิ์พิสัย
4.4 ดร.สุรศักดิ์ รักขพันธ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนเวียงคำวิทยา
4.5 ดร.สุรเดช บัวหลวง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนสังคมนาวิทยา

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

6. เครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์

7. วิธีการดำเนินการ

7.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร และแบบสัมภาษณ์

7.2 สร้างกรอบแนวคิด เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ 4 ด้าน คือ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจการกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

7.3 สร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้างใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีส่วนประกอบ 2 ส่วน

7.3.1 ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

7.3.2 ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์สภาพจริงเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

7.4 วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือและได้ดำเนินการดังนี้

7.4.1 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา

7.4.2 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

7.4.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา ความสอดคล้องของประเด็นกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1) นายกาญจน์รงค์ สุริยวงศ์ วุฒิการศึกษากศ.ม (การบริหารการศึกษา) ข้าราชการบำนาญ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร

2) ดร.สุรศักดิ์ รักขพันธ์ วุฒิการศึกษาค.ค. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

3) ดร.ยุภาคี ปณะราช วุฒิการศึกษาวท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

7.4.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7.4.5 จัดทำแบบสัมภาษณ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

7.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

7.5.1 ติดต่อประสานงานนัดหมายวันเวลา สถานที่ กับประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

7.5.2 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

7.5.3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์แปลผล การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ด้วยการตีความหมายจากเนื้อหาและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล จากการวิเคราะห์ตามประเด็นการสัมภาษณ์ นำเสนอโดยการบรรยาย และพรรณนาวิเคราะห์

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบข้อเสนอในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 สถิติที่ใช้หาความสอดคล้องของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 64-65)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคนในกลุ่ม

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :

106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนของแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum$ แทน ผลรวม

1.4 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบ

(t-test)